

Hanna-Leena Mattila kesk

Kirjallinen kysymys peltojen korvauskelpoisuuden jakoperusteista

Eduskunnan puhemiehelle

Muutama vuosi sitten esitettiin, että peltojen korvauskelpoisuus tulisi jakaa niin sanotun jonotuslistamallin mukaisesti. Mallissa peruslohkoja otettaisiin vuosittain korvauskelpoisuuden piiriin ELY-keskuksittain vähintään sen verran kuin korvauskelpoisuutta vapautuu viljelystä poistuvilta peltolohkoilta. Tällöin etusijalle asetettaisiin ne peruslohkot, jotka ovat olleet pisimpään ilman korvauskelpoisuutta.

Jonotuslistamalli kirjattiin myös hallitusohjelmaan lähes alkuperäisen ehdotuksen mukaisesti, ja se oli käytössä kuluvan vuoden keväällä. Maa- ja metsätalousministeriö tiedotti kuitenkin heinäkuussa, että jatkossa korvauskelpoisuutta suunnataan ensisijaisesti nuorille viljelijöille. Tämä linjaus jättää kuitenkin suuren joukon viljelijöitä ja tiloja korvauskelpoisuuden jaon ulkopuolelle. Mikäli nuoriksi viljelijöiksi määritellään ainoastaan ne, joiden tilanpidon aloittamisesta on kulunut alle viisi vuotta, rajautuvat monet aktiiviset ja toimintaansa kehittävät tilat tuen ulkopuolelle. Tähän ryhmään kuuluvat viljelijät saavat jo nuoren viljelijän ha-perusteista tukea sekä aloitustukea sukupolvenvaihdon yhteydessä.

Sen sijaan suurimmat taloudelliset haasteet kohdistuvat usein niihin tiloihin, joilla tilanpidon aloittamisesta on kulunut yli viisi vuotta ja joilla on huomattava määrä korvauskelvotonta peltoa. Mikäli korvauskelpoisuutta kohdennetaan jatkossa vain nuorille viljelijöille, vaarana on, että monet aiemmin peltoa raivanneet ja tuotantoaan kehittäneet tilat ajautuvat vakaviin maksuvalmiusongelmiin.

On sinänsä erittäin myönteistä, että korvauskelpoisuutta jaetaan. Jotta jako olisi oikeudenmukainen ja tukisi eri vaiheissa olevia maatiloja, tulisi kuitenkin palata jonotuslistamalliin. Mallin etuna on, että se huomioi kaikki viljelijät ikään ja tilan perustamisajankohtaan katsomatta. Etusijalle asetettaisiin ne lohkot, jotka ovat olleet pisimpään ilman korvauskelpoisuutta.

Tämä on sekä oikeudenmukainen että taloudellisesti perusteltu ratkaisu. Mitä pidempään pelto on ollut ilman korvauskelpoisuutta, sitä suuremmat ovat olleet viljelijälle aiheutuneet taloudelliset menetykset puuttuvien tukien vuoksi. Jonotuslistamalli on näin ollen tasapuolisin ja läpinäkyvin tapa jakaa korvauskelpoisuutta, ja sen käyttöönotto uudelleen olisi perusteltua.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 357/2025 vp

Miten hallitus ja maa- ja metsätalousministeriö aikovat varmistaa, että peltojen korvauskelpoisuuden jakaminen toteutetaan oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti kaikkia viljelijöitä kohtaan,

jaetaanko korvauskelpoisuutta jatkossa vain nuorille viljelijöille ja

poistuuko jonotuslistamalli käytöstä?

Helsingissä 24.10.2025

Hanna-Leena Mattila kesk